

שם המאמר: מערך בנושא שיתוף פעולה (1/4)

שם המחבר: לירון שני

מקור: תיק הצמדה 2001

תאריך: 2001 (הועלה לאתר ביוני 2010)

תקציר: מערך בנושא שיתוף פעולה באמצעות משחקים בעיניים עצומות.

מערך שיעור

שם הסטודנט: לירון שני שנה: ב' תאריך: _____

בית הספר: חביב ראשלי"צ כיתה: ד' מס' לומדים: כ-20

תאריך יום ההוראה המתוכנן: _____ מקום השיעור: אולם / חצר

שיעור מספר 1 מתוך 4 שיעורים.

נושא השיעור: שיתוף פעולה : משחקים בעיניים עצומות.

תחום	יעדי הוראה	תכליות
גופני	פעילות גופנית בתנאים שונים מהרגיל : בעיניים עצומות.	הילד יתנסה בפעילות גופנית בעלת תנאים שונים : בעיניים עצומות ויצליח לבצע את רוב המשימות המוטלות עליו בשיעור.
הכרתי	הבנת חשיבות השיתוף פעולה להצלחה קבוצתית.	הילד יבין ויסביר את חשיבות שיתוף הפעולה כבסיס להצלחה הקבוצתית.
חברתי ריגושי מוסרי	שיתוף פעולה, עזרה הדדית, הקשבה, התחשבות, נתינה, אמון, תרומה בין הילדים.	הילד ישתף פעולה, יגלה הקשבה והתחשבות, ייתן אמון ויעזור לילדים בכיתתו במהלך כל השיעור ובכל המשחקים והמשימות.

אופני בדיקת התכליות :

1. בביצוע המשימות והמשחקים במהלך השיעור.

2. שאלות ידע.

הציוד והעזרים הדרושים לשיעור : 20 כיסויי עיניים, 20 שקיות אפונה, 10 טבעות, 10 קונוסים, 4

חישוקים

הערות ארגוניות : ארגון יעיל של התלמידים והמשימות בשיעור.

הערות בטיחות : מרחב פעולה בטוח (שלא יהיו חפצים על הרצפה אלא במשימות הדורשות

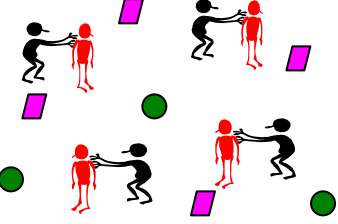

מכשולים), הסבר ברור על אופן ביצוע המשימות.

מיומנויות הוראה עליהן יושם דגש בשיעור : ארגון הלומדים, סדר ומשמעת, תדרוך מילולי, מתן

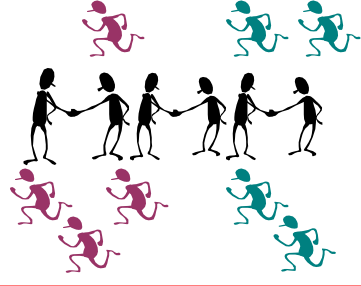
חיזוקים חיוביים.

ארגון הלמידה / סגנון ההוראה : ארגון : משתנה בהתאם למשחק.

סגנון : משחקים.

הערכה לאחר ביצוע	ארגון הלמידה	נקודות להדגשה	המשימות	מגמה	הזמן
		סדר ומשמעת	קבלת הילדים, ישיבה מולי, הצגת נושא היחידה והשיעור, פיתוח דיון קצר בנושא שיתוף הפעולה ואלו מרכיבים הוא כולל, קביעת סימנים מוסכמים.	הקראת שמות	פתיחה (2 דקות)
התאים לתלמידים.		בכל משימה אחד מבני הזוג יבצע ואח"כ השני.	1. הובלה בזוגות – הראשון נע בעיניים עצומות, כשידיו פרושות לצדדים, והשני (הפיקח) מכוונו מאחוריו, כשהוא אחוז במותניו.	חיזוק מרכיב השיתוף הפעולה ומרכיבו ע"י משחקים בעיניים עצומות.	פרק עיקרי (40 דקות)
התאים לתלמידים.		במשימה זו על המוביל לשאול את המובל על אופן ההובלה. רצוי אח"כ לפתח שיחה עם הילדים על אופני ההובלה, על תחושות שני הצדדים ובכלל, האם המובים שאל את המובל מה האופן הרצוי עליו? שהרי מטרת השיעור היא הקשבה, התחשבות.	2. הולכה במסלול מכשולים – מצב כנ"ל רק כאן מפוזרים בשטח האולם מכשולים (שקיות אפונה, טבעות) ועל הפיקח להעביר את ה"עיוור" בין המכשולים מצד אחד של האולם לצדו האחר. יש מספר סוגי העברה: כמו תרגיל קודם, משיכה ביד, דחיפות קלות, סיוע מילולי ללא מגע יד בין המוביל למובל.		
לא בוצע.		הפיקח צריך לתת ביטחון לאגוד.	3. הפעלה בזוגות – הפיקח מזיז ומפיל את האגוד בשומרו עליו בסגנון: הפל והצל.		
לא בוצע.		כל מעגל צריך להחזיק ידיים ולא להיפרד.	4. העיט והשה במעגל – הכיתה מאורגנת במעגלים בני שישה איש כאשר אחד מהניצבים במעגל "עיוור". מחוץ למעגל ניצב הרודף. עליו לתפוס את האגוד במרדף סביב המעגל, כשהקבוצה מחפה על ה"עיוור" בתנועה המקשה על פעולת הרודף.		
התאים לתלמידים.		מטרתו של המוביל גם להוביל את המובל וגם לברוח מהתופסים.	5. תופסת זוגות – אחד מבני הזוג אגוד והשני פיקח והם נותנים ידיים. זוג אחד תופס ועליו לתפוס זוגות אחרים.		
התאים לתלמידים.		מנצח הטור שסיים ראשון וכל הזוגות יושבים במסודר.	6. שליחים בזוגות – גם כאן אחד מבני הזוג אגוד והשני פיקח. מרוץ השליחים מתנהל בתחילה באחיות ידיים כשעל אחד מבני הזוג להכניס רגל לחישוק ואז לשוב אל תור הזוגות הממתין, ומאוחר יותר ללא אחיות ידיים, אלא הפיקח צריך לכוון את האגוד בדיבור אל תוך החישוק, להרימו ולהעבירו מעל ראשו, לשוב ולהניחו במקום ולחזור חזרה אל קו היציאה כדי לגעת בזוג הבא.		
החלטתי לוותר על משחק זה מכי שהמשחק קשה מידי בשבילם.		יש להיזהר מהתנגשויות.	7. פסנתר – כולם אגודי עיניים ומתנועעים בשטח באופן חופשי. להוראת המורה עליהם להסתדר לפי גובה בטור אחד. להוראת המורה "פנו שמאלה" הופכים את הטור לשורה.		

<p>התאים חלקית לתלמידים (לא רצו לתת ידיים לבנות).</p>		<p>יש להיזהר מהתנגשויות.</p>	<p>8. על עיוור – כולם נעים בשטח אגודי עיניים ולפי הוראת המורה צריכים להצטרף אל אחד הילדים ע"י מישוש בלבד. אח"כ זוג צריך להצטרף לזוג עד בסוף שמגיעים לטור אחד גדול.</p>	
<p>התאים לתלמידים.</p>		<p>יש לומר לילדים לצעוק את קול החיה כדי ששאר הילדים ישמעו אותם.</p>	<p>9. שוב העדר נוהר – כולם נעים בשטח בעיניים אגודות. תוך כדי תנועה ניגש המורה ומחלק למשתתפים שמות של ארבעה בעלי חיים, המשמיעים קולות אופייניים: כלב, חתול, חמור, תרנגול. אח"כ צריכים הכל להשמיע את הקולות בקול ולהתארגן בקבוצות ע"פ השתייכותם. למנצחת תוכרז הקבוצה, שהצליחה להתארגן ראשונה.</p>	
<p>לא בוצע.</p>		<p>יש לומר לילדים ולתופס לצעוק את מה שעליהם לומר.</p>	<p>10. מרקו פולו – כולם אגודי עיניים, ומתוך הקבוצה בוחר המורה תופס אחד. על התופס לתפוס את השאר, כשהוא מזהה את מקומם על ידי הקריאה: "מרקו", שכולם חייבים להיענות לה עם התשובה: "פולו" בקול רם. מי שנתפס יוכרז כתופס החדש.</p>	
<p>התאים לתלמידים.</p>		<p>יש לומר לילדים לצעוק "הצילו" כדי ששאר הילדים ישמעו ויצילו אותם.</p>	<p>11. תופסת עכברים – כולם אגודי עיניים, תופס אחד. מי שנתפס עומד בפישוק, ומתחיל לומר בקול: "נלכדתי, הצילו" או "תפוס", וכך מזהים המשתתפים האחרים את מקומו ומצילים אותו ע"י זחילה מתחתיו.</p>	
<p>התאים לתלמידים.</p>		<p>יש להיזהר מהתנגשויות.</p>	<p>12. שלום עליכם – הכל נעים בשטח בעיניים אגודות. כאשר נפגשים, לוחצים ידיים זה עם זה, ומחליפים את ברכת "שלום עליכם". בשלב מסויים ניגש המורה אל אחד המשתתפים ומורה לו בלחש להפסיק לומר את הברכה, בעת שהוא לוחץ ידיים עם עמיתו. המחלה הזו היא מגיפה, המתפשטת, עד שהכל חדלים מלומר את הברכה.</p>	
<p>לא בוצע.</p>		<p>יש לומר לילדים לא לחנוק באמת את חבריהם ולעשות כאילו.</p>	<p>13. ערפדים - הכל נעים בעיניים אגודות, כשאחד המשתתפים מוכרז מבעוד מועד כערפד. ברגע שהערפד נפגש עם משתתף נוסף, הוא "חונקו" בשתי ידיים, ואותו אחד הופך אף הוא להיות ערפד. כך הולכים ומתפשטים הערפדים, עד שכולם הופכים לערפדים. ברגע זה מתחיל התהליך ההפוך. כל מפגש בין שני ערפדים, אשר בו הם מניחים ידיים זה על צווארו של זה, משחררת אותם מערפדותם. ואז, עליהם להיזהר מליתפס שנית.</p>	

לא בוצע.			<p>14. החומה הסינית – הכיתה חוזרת למבנה של שישיות. קבוצה אחת אגודת עיניים מייצרת חומה לרוחב האולם עיני עמידה בשורה ואחיזת ידיים. שאר הקבוצות בו זמנית מתחרות ביניהן מי תהיה הקבוצה, אשר תצליח ראשונה להעביר את כל חבריה דרך החומה. כל מי שמנסה לעבור וניגע עיני אחד מיוצרי החומה בעזרת איזה שהוא איבר מאיברי גופו (ברך, אמה) צריך לשוב על עקביו, לקו היציאה ורק אז הוא כשיר לשוב לשדה המשחק. מנצחת הקבוצה שהצליחה ראשונה להעביר את כל חבריה אל מעבר לחומה, ואז מחליפים את קבוצת החומה.</p>		
			<p>סיכום השיעור, לשאול תלמידים מה למדנו היום, מהם המרכיבים החשובים של שיתוף הפעולה? למה תורם שיתוף הפעולה (להצלחה של הקבוצה)? מה נבצע בשיעור הבא (משחקי שיתוף פעולה נוספים), מילות פרידה.</p>	הורדת הדופק	פרק מרגיע (3 דקות)

דו"ח התנסות בהוראה

כיתה: ד-3, תאריך: 14.3.01

נושא השיעור: שיתוף פעולה: משחקים בעיניים עצומות

א. מידת השגת התכליות:

התכליות הושגו חלקית מכיוון שנוצרו לי בעיות משמעת והפרעות מצד הבנים, דבר שהפריע למהלך שיעור תקין. לעומתם, הבנות היו בסדר וגילו עניין. כך שנוצר מצב שהילדים התנסו במעט במשימות ולא בכולן כמו שתכננתי. כשנשאלו, הילדים הבינו את חשיבות השיתוף פעולה, אך עדיין קשה להם מאוד ליישם את הנושא אחד עם השני אלא רק עם החברים הבודדים של כל אחד מהם ולכן היה קשה להשיג את תכליות השיעור הכללו שיתוף פעולה, הקשבה, ויתור ועזרה אחד לשני.

ב. פרט אילו היבטים קוגניטיביים, מדעיים ובריאותיים באו לידי ביטוי וכיצד שילבת אותם בשיעור.

מרכיבים בריאותיים משמעותיים לא היו בשיעור אך היו מעט מרכיבים הכרטיים שדרשו מהילדים חשיבה בנושא החברתי: הובלת בן זוג בין מכשולים ובין הזוגות האחרים, חלוקה לקבוצות על פי קולות החיות וכו'.
בכל שיעור עליך לתת את הדעת לנקודות הבאות:

מה היו שיקולי הדעת שלי בבחירת הפעילויות?

ראשית, נושא היחידה נבחר ע"י המורה (ובתמיכתי הרבה) במיוחד עבור הכיתה הזו, שהיא כיתה בעייתית שלא קיים בה שיתוף פעולה, התחשבות באחרים, הקשבה, נתינה, ויתור, אלא קיים בה הלשנה, אגואיזם וחוסר כבוד אחד לשני. חשבנו כי שיעורים בנושא שיתוף פעולה יחזקו מרכיב זה. מכיוון שזו כיתה בעייתית גם מבחינת משמעת ניסיתי לחשוב על פעילויות שהילדים יאהבו ויהנו וגם פעילויות שיעזרו לגבש את הכיתה.

האם הילדים למדו משהו חדש שלא ידעו קודם לכן?

מבחינה גופנית הילדים לא למדו משהו חדש. נושא הלימוד ביחידת הלימוד הוא בעיקר חברתי ולכן קשה לענות על שאלה זו. אני מקווה שבביל הילדים שהם ידעו מהו שיתוף פעולה, נתינה, ויתור ועזרה הדדית לאדם כלשהו, אך מה שאני מנסה ב-4 השיעורים הוא שהילדים יישמו זאת בכיתה.

בעיה/יות שהתעוררו בשיעור, כיצד התמודדתי איתן? באילו דרכים נוספות ניתן להתמודד איתן?

1. הבעיה הגדולה ביותר היא בעיית המשמעת שהפריעה לי לחלוטין למהלך השיעור. בחצי הכיתה שאני מלמדת 6 בנים ו-12 בנות. 5 בנים הפריעו לי ללא הפסקה, לא הקשיבו למה שאמרתי והתחצפו. בהתחלה הייתי נחמדה ואמרתי להם שעוד הפרעה אחת והם לא משתתפים בשיעור. לא עזר ולכן הושבתי אותם בצד. מכיוון שביצעתי שיעור זה במקלט (חשבתי שלשיעור מסוג זה מתאים מקום קטן) הם המשיכו להפריע כשהם יושבים בצד. איימתי עליהם שאם ימשיכו להפריע, הכל יעבור לחגית ולהוריהם, אך שום איום מצידי לא עזר, וכך עבר לו השיעור תוך הספק מינימלי של המשחקים המתוכננים. אח"כ חשבתי כי הם הרשו לעצמם להתנהג גם מכיוון שחגית, המורה לספורט, הייתה בתחרות א"ק. קשה לי לחשוב על דרכים נוספות שלא עשיתי שבהם הייתי יכולה להתמודד עם בעיית משמעת שכזו, אך מה שכן עשיתי הוא דיווח לחגית על הנעשה והיא אמרה שתעניש אותם בהתאם.

2. בעיה נוספת היא שבמהלך השיעור הגעתי למסקנה שחלק מהמשחקים בכלל לא מתאימים וקשים מידי לילדים בכיתה הזו (בייחוד המשחקים שדורשים מהם להסתדר לבד כמו משחק הפסנתר) וניסיתי לבחור מבין מגוון המשחקים את המתאימים ביותר.